

[arbetsbeskrivningar] Inomhus

> Dessa arbetsbeskrivningar ska fungera som vägledning. Fler varianter förekommer. Observera att nedanstående beskrivningar utgår från obehandlat underlag. Målning med linoljefärg inomhus kräver kunskap och erfarenhet och färgen appliceras alltid i ett tunt och jämnt lager. Viktigt är att följa angivna torktider. Färgen kräver svinborstspenslar av god kvalitet. OBS! Vid målning inomhus ska ni tillsätta 1% extra torkmedel till färgen. [10 ml|1 liter färg]

[ALT 1] MÅLNING MED STANDARDKULÖR MED TERPENTINSPÄDNING

Underlag sågade|hyvlade träytor samt PH-neutral puts. Ger halvblank glans. Schellackering utförs 1-2 ggr på kvistar före målning.

1. Späd färgen med ca 15% balsamterpentin. Låt torka minst 2-3 dygn. Gör en lätt avslipning. Ev spackling av ojämnheter görs med ett oljespackel som efter torkning pågrundas.
2. Måla med utspädd färg. Låt torka minst 3 dygn. Slipa lätt.
3. Slutmåla med utspädd färg. [För modifiering av glans|utflytning se nedan]

OMMÅLNING AV TIDIGARE MÅLADE YTOR

Tvätta med målartvätt och gör en lätt avslipning. Grunda ev först trärena partier enl punkt 1. Måla med utspädd färg enligt punkt 2 och 3.

[ALT 2] MÅLNING MED STANDARDKULÖR UTAN TERPENTINSPÄDNING

Underlag sågade|hyvlade träytor samt PH-neutral puts. Ger halvblank glans. Schellackering [kvistlack] av kvistar före målning.

1. Blanda till en grundfärg bestående av 2 delar [volym] kokt linolja och 1 del färg. Stryk tunt och låt torka minst 3 dygn. Slipa av ytan lätt.
2. Måla med utspädd färg. Låt torka minst 3 dygn. Slipa lätt.
3. Slutmåla med utspädd färg. [För modifiering av glans|utflytning, se nedan]

OMMÅLNING AV TIDIGARE MÅLADE YTOR

Tvätta med målartvätt och gör en lätt avslipning. Grunda ev först trärena partier enl punkt 1. Måla med utspädd färg enligt punkt 2 och 3.

MÅLNING MED ANTIKVIKT GLANS 50 NCS 0604-Y23R

Underlag släta ytor där högre glans och jämn utflytning önskas. Schellackering (kvistlack) av kvistar före målning.

1. Grunda med vår grundfärg Vit Grund. Låt torka minst 1 dygn. Lätt avslipning. Ev spackling av ojämnheter görs med ett oljespackel som efter torkning pågrundas.

2. Blanda lika delar Vit Grund och Antikvit. Måla tunt. Låt torka 3 dygn. Slipa lätt.

3. Slutstryk med Antikvit. Måla tunt med bra verktyg [Anstrykare och Moddlare]. Fördriv färgen väl.

OMMÅLNING AV TIDIGARE MÅLADE YTOR

Tvätta med målartvätt och gör en lätt avslipning. Grunda ev först trärena partier enl punkt 1. Måla med Antikvit 1-2 gånger.

MÅLNING MED STANDARDKULÖR EN STRYKNING

Tak och vägg av trä och PH-neutral puts. Ger matt|sidenmatt glans. Späd linoljefärgen med 10-30% kokt linolja. Stryk färgen i ett tunt och jämnt lager. Jobba hela tiden vått i vått och undvik dubbelstrykningar. Färgen har så god täckförmåga att ytan får kulör av denna enda strykning. Då underlaget suger in överskottet av linoljan får ytan en matt till sidenmatt glans efter ett dygn. Denna arbetsbesparande behandling kommer allra bäst till sin rätt på stora ytor av puts och räspont.

MÅLNING MED MATT VIT FÄRDIGSPÄDD HÖGVIT

Underlag måste vara grundade eller tidigare målade ytor där helmatt glans önskas. Är ytan inte behandlad grundas den först med "Vit Grund". Färgen sätter sig snabbt och rollas med fördel. Innehåller terpentin. Appliceras snabbt och jämnt med pensel eller roller 1-2 gånger. Torktid 12-24 tim.

MÅLNING MED VIT PUTS. FÄRDIGSPÄDD HÖGVIT PUTSFÄRG. MATT-HALVMATT

Underlag PH-neutrala puts ytor eller tidigare målade putsytor. Innehåller terpentin. Appliceras 2-3 gånger tunt och jämnt med pensel eller roller.

MÅLNING MED STANDARDKULÖR PÅ METALL

Linoljefärgen målas tunt 1-2 gånger med pensel eller lackroller. För jämnare utflytning späd 10% med terpentin.

MÅLNING MED STANDARDKULÖR PÅ ANNAN FÄRG TYP [EX ALKYD, AKRYLAT]

Tvätta till matt yta. Skrapa bort löst sittande färg och grundmåla trärena ytor med färgutspädd med 10-20% terpentin

eller med en mix på kokt linolja och färg. Spackla ojämnheter med oljespackel. Måla med utspädd färg 2 gånger.

LASYRMÅLNING MED STANDARDKULÖR

Underlag obehandlade snickerier. Ger matt|halvmatt glans. Avreagera hyvlade snickerier med vatten genom att pensla på vatten och låt det torka. Slipa av fiberresningen på träytan. Blanda en enkel lasyrolja bestående av lika delar kokt linolja och terpentin. För högre glans använd vår Linoljelack|lasyr. Använd oljan|lasyren för att späda linoljefärgen till önskad styrka. Gör provstrykningar. Ytor som utsätts för slitage bör efterbehandlas med fernissalack.

MÅLNING MED VIT LASYR. FÄRDIGSPÄDD

Underlag obehandlade snickerier. Matt glans. Avreagera hyvlade snickerier med vatten genom att pensla på vatten och låt det torka. Slipa av fiberresningen på träytan. Stryk lasyren tunt en gång.

TIPS

- På sugande fläckar|spacklingar kan man isolera med tunn schellacklösning för att slippa mattfläckar.
- Modifiering av slutstrykningsfärgen. Vid målning inomhus ställer man högre krav på finish och yta. Vår linoljefärg kan få en högre glans och bättre utflytning med tillsats av Ottossons Soloxiderade linolja och|eller Linoljelack. Tillsatsen bör ligga mellan 0,5-1,5 dl|liter. Tillsatserna ska endast göras i slutstrykningsfärgen. Ytor som utsätts för extra hårt slitage kan man efter ca 2 veckor ytbehandla ytterligare med någon oljefernissa eller oljelack.

ÖPPNA EN BURK PÅ BÄSTA SÄTT

1. Sätt en fot på burken.
2. Använd en styv spackel.
3. Slå med klubba snett underifrån.
4. När glipta uppstår, sluta slå.

| Utomhus

[ALT 1] MÅLNING MED STANDARDKULÖR MED TERPENTIN|OLJESPÄDNING

Underlag sågadel|hyvlade träytor samt PH-neutral puts. Ger halvblank glans.

1. Blanda grundfärg enligt följande: 35% färg | 50% rå linolja | 15% terpentin. Stryk denna grundfärg väl. Torktiden varierar beroende på väderlek. Beräkna 3-4 dygn vid torr och varm väderlek. Ytan skall kännas torr och lite sträv när man drar med handen över den. På kådrikt trä kan man minska andelen rå linolja och öka andelen terpentin.
2. Mellanstryk med utspädd färg på hyvlade ytor. Späd färgen 10-20% med terpentin på sågad yta. Låt torka minst 2-3 dygn.
3. Slutmåla med utspädd färg. För jämnare utflytning|glans späd med ca 5-10% kokt linolja alt soloxiderad linolja eller linoljelack.

OMMÅLNING AV TIDIGARE LINOLJEFÄRGS-MÅLAD YTA ELLER YTA MÅLAD MED ANNAN FÄRGTYP

Skrapa bort löst sittande färg och tvätta ytan. Grundmåla först trärena partier enligt 1. Måla sedan enligt 2 och 3.

[ALT 2] UTAN LÖSNINGSMEDEL

Målning med Standardkulör med oljespädning utan terpentin.

Underlag sågadel|hyvlade träytor samt PH-neutral puts. Ger halvblank glans.

1. Blanda grundfärg enl följande: 30% färg | 70% rå linolja. Låt torka minst 4-5 dagar.
2. Måla med utspädd färg. Låt torka minst 2-3 dygn.
3. Slutmåla med utspädd färg. För jämnare utflytning|glans späd med ca 5-10% kokt linolja alt soloxiderad linolja eller linoljelack.

OMMÅLNING AV TIDIGARE LINOLJEFÄRGS-MÅLAD YTA ELLER YTA MÅLAD MED ANNAN FÄRGTYP

Skrapa bort löst sittande färg och tvätta ytan. Grundmåla först trärena partier enl. 1. Måla sedan med utspädd färg 1-2 gånger.

MÅLNING MED STANDARDKULÖR EN STRYKNING

Underlagsåtgat trä. Germatt glans. Välj en standardkulör och blanda enligt följande: 50% färg | 40% rå linolja | 10% terpentin. Stryk färgen i ett jämnt lager. Färgen har så god täckförmåga att ytan får kulör av denna enda strykning. Underlaget suger in överskottet av linoljan och ytan får matt glans efter ett dygn. Denna enkla behandling är lämplig på plank, staket och fasader där man önskar en slamfärgsliknade effekt. Jämför med våra standardkulörer Genarpsröd och Vitriolgrå.

MÅLNING MED STANDARDKULÖR PÅ METALL

Ger halvblank glans. Rostskyddsmåla bart järn med järnmönja. Stryk 2 gånger. Späd första strykningen med 10% terpentin. Järnmönjan behöver inte målas över om man önskar den kulören. Vill man ha annan slutkulör, välj en av våra standardkulörer och stryk med färgen utspädd 2 gånger. Vänta minst två dygn mellan strykningarna.

MÅLNING MED VIT PUTS FÄRDIGSPÄDD PUTSFÄRG

Ger matt | halvmatt glans. Underlag PH-neutrala putsytor eller tidigare målade putsytor. Innehåller terpentin. Appliceras 2 gånger tunt och jämnt med pensel eller roller.

TIPS

- Vill man ha en blank yta med lackutseende kan den färdigmålade ytan fernissas med Le Tonkinois Bio impregnering, tidigast efter två veckor.
- För att få en smutsavvisande yta på sågat trä, rekommenderas grov avslipning efter grundmålningen.

ÅLDRANDE UNDERHÅLL

Beroende på exponering av solljus mattas linoljefärgen efterhand, och man ser det först i söderlägen. Det är linoljan i färgen som bryts ner. Att färgen blir matt är naturligt och kräver inga direkta åtgärder. När färgen är helt matt börjar den att "krita av sig", dvs färgar av sig vid beröring. Linoljefärg flagnar inte från underlaget.

Kritningen kan vara positiv i den meningen att "färgen tvättar sig själv" då smuts och eventuella mögel | alg angrepp eroderar från ytan. Det kan dock innebära vissa praktiska problem, t ex trädgårdsmöbler som färgar av sig. Vi vill påpeka att nedbrytningsprocessen endast sker utvändigt och att linoljefärg invändigt närmast har oändlig livslängd.

Underhåll med bara linolja på slät hyvlad yta. Gör rent ytan som ska behandlas och pensla på rå eller kokt linolja tunt.

Torka bort överskottet av oljan efter en halvtimme och färgen har återfått sin ursprungliga kulör och lyster.

UNDERHÅLL MED LINOLJA|TERPENTIN PÅ GROVT SÅGAD YTA.

Rengör ytan vid behov. Blanda lika delar rå linolja och terpentin och stryk tunt en gång.

Kontrollera att linoljan går in i underlaget och ta bort överskott med en torr pensel.

OMMÅLNING?

När den linoljefärgsmålade ytan är matt så tror man att det måste målas om. Det behöver man inte för hållbarhetens skull. Linoljefärg utvändigt håller länge med ett matt utseende. Tidpunkten för ommålning kan ligga mellan 8-15 år. Det är en estetisk | praktisk bedömning snarare än en hållbarhetsfråga.

[ottossons] Ordlista

APPLICERING Linoljefärg stryks alltid tunt. Färgen flyter inte ut, utan måste fördrivas väl med pensel. Färgen måste påföras i ett jämnt lager. Läggs färgen på olika tjockt på ytan avslöjas detta genom ojämn glans. Färgen kan även rollas tunt med en lackroller på släta ytor (ex skivmtrl, metall, slät puts). Rent generellt kan linoljefärg appliceras med många olika metoder och verktyg, bara det görs i tunna skikt.

ARBETSTEMPERATUR Färgen innehåller inget vatten och tål frost. Grundstrykningar kan t.o.m. utföras i minusgrader men då måste underlaget vara torrt och färgen måste hållas rumsvarm. Bästa temperatur vid målning är 15-25 grader.

 BRANDRISK Trasor indränkta med linolja kan självantända. Dränk trasan i vatten efter användning och kasta den i en behållare med lock.

EKONOMI Om man räknar pris per kvadratmeter istället för pris per liter så blir man förvånad hur billig linoljefärg är. Linoljefärg räcker till 2-3 gånger så stor yta per liter jämfört med andra färgtyper.

GLANS Färgen har en hög glans efter tre strykningar, men mattas efter hand och får efter ca 3-4 månader slutglans halvblank (glanstal 15-30). Ofta reagerar man vid målning inomhus på det höga glanstalet direkt efter slutstrykningen, men redan efter en vecka ser man att färgen börjar mattas.

GULNING Linolja gulnar i mörker och bleks av ljus. Det betyder att ingen gulning sker utomhus, obetydlig gulning inomhus i rum med dagsljus, stark gulning i rum utan dagsljus. Denna gulning är reversibel dvs en yta som har gulnat i mörker och som sedan utsätts för ljus bleks tillbaka, och gulningen försvinner.

INSLAG blir det då linoljefärgen sugas in i underlaget och kulören ser då mörkare ut. Ojämn insugning visar sig som flammighet t ex matt | blankt, ljus | mörkt på ytan. Särskilt vid målning inomhus där större krav ställs på jämn finish kan denna flammighet i grund- och mellanstrykning skapa oro. Tydligast ser man detta mest på grå kulörer. Fläckgrunda de partier som suger mycket för att skapa ett jämt sugande underlag före slutstrykningen. Håll torktiderna och lägg på färgen jämnt. Inslag kan också uppkomma vid kraftig daggbildning. Undvik målning fuktiga höstkvällar.

LAGRING av linoljefärg kan ske hur länge som helst förutsatt att inget syre kommer i kontakt med färgen. Vill man lagra en bruten förpackning, täck färgytan med en plastpåse och slå på locket ordentligt så att ingen luft kommer in. Färgen lagras bäst svalt och tål frost. Under en längre lagringsperiod kan färgpigment sjunka mot botten. Rör därför upp färgen länge och väl vid ny användning.

LÖSNINGSMEDEL|SPÄDNIG Färgen innehåller inget lösningsmedel förutom några undantag [se kulörproverna]. I de fall spädnig med lösningsmedel anges avser vi balsamterpentin som består av 100% vegetabiliska terpenener och är en destillerad barrträdsråda. Terpentin har en förmåga att transportera syre som förbättrar torkningen. Användare som har spätt färgen med mineraliska lösningsmedel som lacknafta och alifatnafta har också fått bra resultat. Vid målning inomhus är det viktigt att följa skyddsanvisningar för respektive lösningsmedel. Lösningsmedel är ett tekniskt hjälpmedel som underlättar målningens arbetet. Många av våra kunder använder vår färg utan att späda med lösningsmedel med goda resultat. [Se våra arbetsbeskrivningar].

MÖGEL|ALGANGREPP på färgytan är ovanligt men kan förekomma utomhus. Ofta ser det ut som små svarta prickar [jordslag]. Dessa sitter ytligt, och påverkar inte direkt färgens funktion, utan är av estetisk karaktär. Om angreppet är kraftigt och besvärande tvättas det bort med alg/mögeltvätt. Diskmedel fungerar också. Orsakerna till angreppen kan vara att träet redan är angripet. Mögelangrepp från omgivande miljö är svåra att spåra. Man vet att gammalt torrt gräs är en orsak. Angreppen sker väldigt olika lokalt och omfattningen växlar från olika år. Vi använder ingen tillsatt fungicid i våra färger. Zinkoxid som vi anser ha en mer långsiktig verkan, ingår däremot i alla våra linoljefärger

OXIDATION|TORKNING sker när linolja kommer i kontakt med luftens syre. Ljus och värme påskyndar processen. Generellt torkar linoljefärg på 1-5 dygn beroende på de yttre förutsättningarna. Bäst torkar färgen utomhus under sommhalvåret. Vid målning inomhus under vinterhalvåret rekommenderar vi att ni tillsätter 10 ml extra torkmedel per 1 liter färg. I en oppvärmad mörk källare torkar färgen mycket långsamt. Kyla fördröjer oxidationen.

PIGMENT Traditionellt har alltid oorganiska pigment använts till linoljefärg. Sådana pigment är t ex alla jordpigment, järnoxider och andra metallföreningar. Miljölagstiftningen har på senare år förbjudit kadmium, krom och bly i byggnadsmåleriet. De var vanliga förr när man ville ha kulörstarka färger. Modern forskning har nu tagit fram nya miljögodkända oorganiska pigment som vi använder oss av.

RENGÖRING av händer och penslar sker skonsammast med såpa och vatten. Lösningsmedel kan också användas. Använd INTE såpa på målade yta!

RYNKBILDNING på färgytan efter målning tyder på att färgen är för tjockt pålagd. Rynkbildning uppkommer ofta i profiler där för stora färgmängder lätt samlas. Är färgen kall tjocknar den och risken ökar för att man målar för tjockt.

SHELLACK är ett spritlösligt sekret från en asiatisk sköldlus. Imålerisammanhang, [ofta kallad kvistlack], används den som isolering av kvistar och kådrika fläckar på trä inomhus före målning. Utförs inte schellackering kan kådan tränga igenom färgytan och ge missfärgningar i form av bruna fläckar. Schellackering görs i första hand på furu. Gran anses mindre riskbenägen för kådblödning. Schellack penslas relativt flödigt 1-2 gånger och är övermålningsbar efter en halvtimme. Uppstår ändå kådgenomslag efter målning så går det att schellackera i efterhand på den målade ytan Schellack kan också användas på starkt sugande spacklingar för att minska sugningen i underlaget.

UNDERLAGET som kan vara olika trämaterial, puts, gips eller metaller måste vara torrt med en fukthalt under 15% och ha ett neutralt PH-värde. Målning direkt på papper och textil är olämpligt då linoljans oxidation kan göra materialet skört. Isolera underlaget först med lim eller emulsionsfärg. Silikonbaserade och vaxade ytor kan inte övermålas.

VIDHÄFTNING Linolja har en fantastisk vidhäftning och fäster på i stort sett alla underlag. Vår erfarenhet är att linoljefärgen har mycket god vidhäftning på ytor målade med andra färgtyper.

